

[Finansministeren.]

har vi netop diskuteret for nylig her i folketinget, og de viser, at skattestigningen fra 1969 til 1972 var meget, meget kraftig og oversteg 50 pct. for 1972, det sidste år, for hvilket den forrige regering bestemte skattniveauet. Det er jo sandheden; det var det skattniveau, der var fastlagt i 1971 under den forrige regering. Derefter er skatten gået noget ned, ikke særlig meget, den er 48-49 pct. i forhold til de 50 pct., som den kom op på under den forrige regering.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 82 stemmer mod 79.

§ 1, ændringsforslag nr. 2, og § 2, således ændret,

vedtoges uden afstemning

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Betalingsfrist for landbrug og fiskeri m.v. samt prisnedsættelse for mælk og mejeriprodukter).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 28) findes i tidenden sp. 425, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 83).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Hans Lund: Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Ove Hansen, er forhindret i at være til stede, skal jeg knytte et par bemærkninger til det foreliggende lovforslag.

Som der fremgår af udvalgets betænkning, er det kun en del af det oprindelige lovforslag, som nu søges gennemført, nemlig den del af forslaget, der bemyndiger finansministeren til efter forhandling med landbrugsministeren at fastsætte regler om nedsættelse af forbrugerpriserne på mælk og mejeriprodukter.

Om den øvrige del af lovforslaget, nemlig den del, der vedrører ændringer i momsafregningen for bl.a. landbrug og fiskeri, har finansministeren over for skatte- og afgiftsudvalget oplyst, at han har til hensigt snarest at fremsætte særskilt lovforslag vedrørende afregningsbestemmelserne.

Mit parti kan tiltræde, at kun den ene del af det oprindelige lovforslag gennemføres straks. Det gælder prisnedsættelserne på mælk og mejeriprodukter til et beløb af ca. 400 mill. kr. årlig. Over for skatte- og afgiftsudvalget har ministeren oplyst, at prisnedsættelsen kun vil komme de danske forbrugere til gode, idet tilskuddet ikke vil komme til at omfatte varer, der udføres til udlandet. Det sidste finder jeg rimeligt, og hvad angår nedsættelsen, der vil gavne danske forbrugere, er jeg ikke i tvivl om, at den vil vække tilfredshed hos forbrugerne.

Desværre har det ikke været muligt at opnå enighed i udvalget. VKR vil ikke være med til denne nedsættelse af mælkepriserne, ja, man vil endog forsøge at forhindre nedsættelsen, idet jeg har forstået, at de tre partier ved tredje behandling af lovforslaget vil stemme imod lovforslagets endelige vedtagelse.

[Hans Lund.]

På mit partis vegne kan jeg anbefale at stemme for lovforslaget samt at stemme for de ændringsforslag, som finansministeren har stillet, og som skatte- og afgiftsudvalget har tiltrådt.

Et af ændringsforslagene går ud på, at loven træder i kraft den 16. november i år, og jeg håber, lovforslaget får en behandling i tinget, sådan at denne dato kan overholdes.

Juul-Madsen: Som det ærede medlem hr. Hans Lund meddelte, har ministeren taget den del af lovforslaget bort, der vedrører landbrugets, fiskeriets og gartnerierhvervets frister vedrørende indbetaling af moms. Det betyder desværre ikke, at ministeren og regeringen har opgivet denne del af lovforslaget, men man har ment, at der var så mange tekniske problemer i forbindelse med ændringen af momsfristerne, at man ikke har villet haste den sag igennem. Den del af lovforslaget møder altså folketinget igen, og vi må så drøfte sagen på ny.

Det, det drejer sig om i dag, er altså alene gennemførelsen af regeringens forslag om at stille ca. 400 mill. kr. til disposition for en prisnedsættelse for mælk og mejeriprodukter. Det konservative folkeparti gav ved første behandling udtryk for, at vi måske i anden sammenhæng kunne have drøftet disse problemer, men at vi i den sammenhæng, hvori det må ses, nemlig i forbindelse med, at folketinget vedtager andre afgifter og forhøjer andre afgifter på en lang række varer, der også indgår i det almindelige daglige forbrug, har den opfattelse, at den forbedring, der skulle være for dem, man vel kalder de mindrebemidlede her i landet, i lovforslaget om nedsættelse af forbrugerpriserne på mejeriprodukter set i sammenhæng med de lovforslag, der ledsager dette, er højst tvivlsom. Det er en opfattelse, som ikke blot vi konservative har; jeg har set, at smedeforbundets blad, Metal, også har den opfattelse, at de 400 mill. kr., der her er tale om, hvis de endelig skulle have været anvendt til dette formål, kunne have været anvendt på en bedre måde. Ja, de bruger endog det udtryk, som jeg selv brugte ved første behandling, at det er en sjusket form for socialpolitik, og de siger endvidere, at det er at kaste 400 mill. kr. i grams. Det er altså

metalarbejderbladets redaktør, der udtrykker sig på denne måde, og man tør nok sige, at det er en røst fra socialdemokratiets og fra arbejdernes egne rækker.

Det konservative folkeparti er enig med metalarbejderbladet. Dette forslag er ikke noget godt forslag, det burde ikke have været fremsat i den sammenhæng, jeg her har talt om, og det konservative folkeparti vil stemme imod forslaget.

Enggaard: Det forslag, vi behandler her i dag, er jo ved et teknisk arrangement og gennem ændringsforslag blevet delt, således at den del, der vedrører ændrede indbetalingsfrister for moms fra landbrugserhvervet og visse andre erhverv, er taget ud til særskilt behandling senere. Denne tekniske side af ændringsforslagene har vi fra venstres side ingen indvending imod. Vi finder måske tværtimod, at det kunne være hensigtsmæssigt, at de to ting behandles ude af sammenhæng ved to forskellige lejligheder.

Den del, der er blevet tilbage af lovforslaget, er regeringens forslag om prisnedsættelse for visse mejeriprodukter, hvor man jo nu presser på for at få gennemført lovgivningen, således at den kan have virkning allerede fra omkring midten af denne måned. Der er en række tekniske afgrænsningsproblemer med hensyn til, hvilke produkter der skal omfattes af loven, og hvilke der ikke bør omfattes af loven. Det skal jeg ikke blande mig i, men kun konstatere, at det er meget svært at sondre inden for levnedsmiddeldområdet, hvilke ting der i særdeleshed berettiger til et lovforslag af denne karakter her, og hvilke der ikke har helt det samme nødvendighedens præg over sig.

Da et tilsvarende lovforslag blev behandlet i vinter på basis af en tanke, som socialistisk folkeparti havde rejst her i tinget, var det de to flertalspartier, der alene afgjorde sagen sig imellem. Ved den endelige afstemning gik det som bekendt således, at socialdemokratiet med sine stemmer forkastede SFs forslag imod dette partis stemmer, mens de øvrige partier undlod at tage del i striden og afholdt sig fra at stemme.

Siden da er et og andet imidlertid sket. Vi har set, hvorledes regeringen har gennemført kompensationer på to forskellige områder, dels over for pensionister, dels i form af øgede børnetilskud, således at nogle af de

[Enggaard.]

grupper, der i særdeleshed kunne siges at være kommet i en ny situation på grund af de ændrede momsregler, skulle være tilgodeset.

Vi har senere erfaret, at socialministeren fastholder de forbedringer, som hun har gennemført for de to nævnte grupper, uanset at regeringen nu efter et halvt års betænkningstid er kommet med forslag, der giver kompensation for momsafgiften på disse produkter. Vi tror ikke, det er en særlig fornuftig økonomisk politik, man her har lagt grunden til.

Vi vil fra venstres side i stedet pege på, at man for de samme midler kunne have ført en nok så konstruktiv politik f.eks. i forbindelse med en skattenedsættelse, og vi har lagt forslag frem om en pris- og lønpolitik — det kommer antagelig til forhandling her i tinget i næste uge — i forbindelse med hvilken de tilsvarende midler efter vores mening kunne have gjort ulige bedre gavn.

Vi betragter det lovforslag, som her er til behandling, som et led i den samlede økonomiske politik, dvs. at det er meget tæt forbundet med de afgifts- og skattelove, som blev fremsat forleden, og som for en dels vedkommende allerede er gennemført. Derfor må man også forstå, at venstres stilling til et sådant led i den samlede økonomiske politik må være den, at vi ikke kan medvirke ved lovforslagets gennemførelse. Vi vil ikke begære afstemning om ændringsforslagene her ved anden behandling, men ved tredje behandling vil vi tage afstand fra lovforslaget ved at stemme imod det.

Gunnar Jensen: Mange ernæringseksperter har gennem årene skældt ud over, at der var for meget fedt i mælken. Nu kan forbrugerne få en mælk med mindre fedtindhold, og forbruget af denne letmælk stiger stadig på bekostning af sødmælk. De forbrugere, der køber letmælken, får den til en pris af ca. 30 øre under sødmælksprisen, altså omtrent samme beløb som det, sødmælken steg med ved indgangen til EF, eller sagt med andre ord: den forbruger, der kvitter noget af fedtindholdet i mælken, er ikke kommet til at give mere for mælken ved indgangen i EF.

Den stigning, der er sket siden, er jo bl.a. bestemt af stigende lønninger i bearbej-

nings- og distributionsleddet. Vi har ikke set, at socialdemokratiet eller SF har udfoldet nogen større aktivitet for at hindre dette. Nu forsøger regeringen at købe sig aflad herfor og at købe sig popularitet hos forbrugerne ved at give et tilskud på ca. 400 mill. kr. til nedsættelse af forbrugerpriserne på mejeriprodukter, men pengene skal jo skaffes andre steder fra, ikke ved andre besparelser på statsbudgettet, men ved afgiftsforhøjelser.

Hr. Morten Lange udtalte ved første behandling af dette lovforslag, at statsbudgettet ikke talte nogen afmagring. Derfor har vi fået andre afgiftsforhøjelser i stedet.

Vi mener, at det er den forkerte metode. Vi tror, at afgiftsforhøjelser virker forkert, og det er der flere der tror. Den tidligere næstformand i socialdemokratiet, den gæve smed Hans Rasmussen, skrev i går, den 5. november, en kronik i Politiken. Jeg vil herfra citere følgende:

„Der findes i samtlige borgerlige partier samt socialdemokratiet, og for den sags skyld også SF, en ret udbredt kategori af politikere, som mener, at stigende skatter og afgifter er de eneste helbredsmomenter i den økonomiske politik — dem, som netop menigmand ikke længere vil acceptere. I tale mellem menigmand betragtes disse spontane indgreb som en vildfaren og absurd tankegang, navnlig i erfaringen om, at det ene kriseforlig efterfulgt af det andet i løbet af de sidste 25 år ikke har bragt orden i landets økonomiske forhold, men tværtimod bidraget til at skabe stigende vanskeligheder.“

Og et andet citat lidt længere fremme i kronikken:

„Der er ingen tvivl om, at de stadig stigende skatte- og afgiftslove, uanset regeringens kulør, har skabt en dårlig indstilling i befolkningen, som finder, at dette økonomiske kredsløb er en af skadevolderne, som er med til at bringe stigende uro på landets tusinder af arbejdspladser.“

Selv om regeringen søger efter popularitet og vel også får det hos visse forhandlerorganisationer, vil problemerne vende tilbage med fornyet styrke, fordi de ikke blev løst på den rette måde. Tilskuddet fordeles til rig og til fattig, samme beløb til millionæren som til de mindre bemidlede. Der står gan-

[Gunnar Jensen.]

ske vist i et bilag, vi har fået, at procentvis betyder det mindre. Ja, det er da klart, at for en millionær vil et 300 kr.s tilskud blive en mindre procentdel af hans indkomst, end det vil blive for en, som har en mindre indkomst, men summa summarum er, at der be- tales et tilskud på knap 300 kr. til alle, både til millionæren og til den mindrebemidlede.

Mange andre ting er steget lige så kraftigt som mælken, og jeg stillede det spørgsmål også ved første behandling: hvorfor taler man ikke lige så meget om grønsager og kartofler, som har lige så stor næringsværdi som mælk?

Hvis man vil holde priserne nede, er en af vejene besparelser på statsbudgettet. Stigende afgifter og skatter giver pres på arbejdsmarkedet for at få kompensation for disse stigende skatter og afgifter. Stigende lønninger, som deraf kommer, væltes igen over på fødevarerpriserne, og svikmøllen fortsætter uændret.

Vi kan fra det radikale venstre ikke medvirke til dette lovforslags gennemførelse, men vil med undtagelse af hr. Skovmand stemme imod ved tredje behandling. Hr. Skovmand vil undlade at stemme.

Lütken: Jeg kan være enig i bemærkningen til ændringsforslag nr. 2 om, at den del af lovforslaget, som vedrører nedsættelsen af mejeriproduktpriserne, er af hastende karakter.

Det har jo vist sig, at folketinget er meget hurtigt til at få gennemført love, der bevirker prisstigninger og afgiftsforhøjelser. Sådan er det, og vi ved alle sammen, at der er en rimelig teknisk grund til, at det er sådan, nemlig den at undgå hamstringer o.lign. Men det er svært for befolkningen at forstå, at når der så er tale om ændringer, som medfører prisfald, så skal det tage temmelig lang tid, inden det slår igennem i butikkerne. Jeg er derfor helt enig i, at det såmænd er i allersidste øjeblik, vi behandler dette lovforslag nu. Det er bl.a., fordi der har været en uges afbrydelse på grund af Nordisk Råd, at det har været nødvendigt at trække sagen så længe ud, men nu skal det altså også gennemføres.

Vi skal da ikke skjule fra SFs side, at det er en sag, som vi lægger megen vægt på at få gennemført. Det var jo således, at da

man gennemførte momsens, var det en forudsætning for SFs medvirken, at bl.a. mejeriprodukter blev holdt uden for momsprisstigningsvirkningen. Ved tilslutningen til EF blev dette forhold ændret, således at mejeriprodukterne steg igen. Det, vi nu gør, er blot at bringe tingene tilbage til den tidligere tilstand, altså således som de var før vor EF-tilslutning, og det synes jeg er meget rimeligt. Jeg kan ikke deltage i de borgerlige partiers store hyklери, må man vel nærmest kalde det, ved denne lejlighed. Nu er der ingen grænser for, hvad de kan citere af folk med social forståelse. Der er Hans Rasmussen, der er Metal, og der er masse andre ting, som man drager ind for at vise sin egen sociale forståelse. Men det er dog immervæk sådan, at mens der var en borgerlig regering, blev der ikke givet kompensationer overhovedet for de momsforhøjelser, der lev foretaget, og det viser noget om indstillingen til de almindelige forbrugere.

Vi lever i en prisstigningsperiode, og jeg synes, det er rimeligt, at levnedsmidler, som vanskeligt kan erstattes af andre ting, holdes udenfor. Det er såmænd det, der er tale om her. Det er en lovgivning, der har et rimeligt socialt sigte over for folk, der har børn. Vi er godt klar over, at man på grund af EF-reglerne kommer til at give en vis støtte til raffinerede franske oste, men der er nu ikke ret mange mennesker her i landet, der spiser raffinerede franske oste. De fleste må nøjes med ganske almindelige hjemlige produkter, som, hvis man skal tro landbruget og dem, der står for den del af det, skulle være fuldt på højde med, hvad man i øvrigt kan få verden over, så der er måske ikke så megen grund til at være ked af, at der ryger et par franske oste med ind ved denne lejlighed.

Dette er et lovforslag, der har et rimeligt socialt sigte, og SF er klar til at støtte det, og vi mener endda, at det er strengt nødvendigt, at det bliver vedtaget nu.

Finansministeren (Grimbohm): Jeg synes, hr. Lütken har helt ret i, at den kritik, der kommer frem nu fra de tre borgerlige partier, egentlig ikke er på sin plads, når man tænker på, hvad der skete ved tidligere forhøjelser af momsens. Man gennemførte ikke fortsat kompensationer, men bevarede

[Finansministeren.]

dem på det niveau, de var kommet på ved regeringsskiftet.

Jeg vil gerne takke udvalget for dets arbejde med det spørgsmål, der populært kaldes for mejerimomsen, og jeg vil gerne takke udvalgsflertallet, dvs. socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer, for dets positive stilling til forslaget om at nedsætte priserne på mælk og andre mejeriprodukter.

Jeg skal ikke skjule, at jeg også havde fundet det ønskeligt, om ordningen kunne have været gennemført samtidig med de afgiftsforhøjelser, som det samme flertal vedtog for nogle uger siden, men jeg er i hvert fald glad for, at partiformændene sammen med folketingets formand er indstillet på at behandle denne del af momsforslaget forlods og med fravigelse af forretningsordenens frister. Om et par dage vil jeg så fremsætte forslag til den resterende del af lovgivningen, den del, der handler bl. a. om momsafregning for landbruget og visse andre erhverv.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at rette en tak til mejerikontoret i Århus. Jeg synes, det fortjener det. Der er, selv om man var nødt til at udsætte behandlingen af dette lovforslag af forskellige grunde, som vi alle kender, ikke sket nogen afbrydelse af det rent administrative arbejde med dette lovforslags gennemførelse. Såvel tolddepartementet som De danske Mejeriers Fællesorganisation, mejerikontoret i Århus, har fortsat deres indsats for, at denne ordning kunne træde i kraft så hurtigt som muligt, efter at folketinget har vedtaget lovforslaget; det er det, der forhåbentlig sker i dag, hvorefter det kan træde i kraft den 16. november, og det er faktisk 14 dage før man ellers havde regnet med, at dette lovforslag kunne få praktisk virkning for forbrugerne. Dette hænger sammen med, ikke at man ikke i tolddepartementet og mejerikontoret i Århus har kunnet klare problemerne, men simpelt hen, at man her skal køre en temmelig stor administrativ ordning ind over edb, og det skal man have en vis tillid til. Men man har gjort det og gjort det så godt, at det nu kan træde i kraft den 16. november, og det vil jeg altså gerne takke både tolddepartementet og mejerikontoret i Århus for.

Lad mig nævne et par eksempler på pris-

nedsættelser. Sødmælk vil falde med 23 øre pr. kg, smør med 190 øre og en 40 pct. ost med 215 øre pr. kg. Det er da noget, der betyder noget for forbrugerne og ikke mindst for forbrugere med børn. For ost, der jo ikke har så stor en omsætningshastighed som de andre varer, er det tanken at give en godtgørelse for detaillagre o.lign., hvis disse er på mindst 500 kg, på 2 kr. pr. kg uanset arten. Vi har fået en henvendelse fra de organisationer, som repræsenterer de pågældende detailhandlere, og vi har altså imødekommet dem, ikke 100 pct., men et langt stykke med denne bestemmelse, som vil indgå i det, der udsendes fra tolddepartementet.

Efter de beregninger, vi nu har foretaget, vil tilskudsordningen med det nuværende forbrug og med de nuværende priser komme til at medføre udbetalinger af tilskud på ca. 370 mill. kr. årlig, men så skal man lige huske på, at ud over dette beløb vil priserne også blive reduceret med momsen af dette beløb, dvs. med yderligere 55 mill. kr., og forbrugerne vil således komme til at spare et beløb på ca. 425 mill. kr. årlig på deres køb af mælk og andre mejeriprodukter.

Jeg skal ikke gå ind i en diskussion om, hvorvidt forbrugerne eller i hvert fald nogle af dem måske ikke mærker en samlet nedsættelse, fordi der også er sket en afgiftsforhøjelse, for det er i og for sig en diskussion, som er uden mening i forhold til det, der sker her med nedsættelsen for mejerivarerne. Sagen er den, at der skulle ske en finanspolitisk stramning, det var det givne, og det skulle på en eller anden måde ramme forbrugerne, skatteyderne. Noget andet er, at man har anlagt en social betragtning og sagt: vi vil gå ind for en ordning, som friholder mejeriprodukterne for momsen. Jeg er glad for — og det håber jeg alle er — at den ordning, vi her gennemfører, ikke betyder, at vi bliver nødt til at have flere forskellige satser for selve momsen, men at vi kan gøre det på en måde, som er rationel, og som giver forbrugerne og særlig familierne med børn en fornøden hjælp i deres daglige forbrug. Det er det, der er tilsigtet med denne ordning, og jeg er glad for, at den nu bliver gennemført.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 2, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse og ændringsforslag nr. 1 angående titlen *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i dag, tirsdag den 6. november, kl. 15.15 med følgende dagsorden:

Eventuelt: tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Prisnedsættelse for mælk og mejeriprodukter).

Mødet hævet kl. 14.48.

20. møde.

Tirsdag den 6. november kl. 15.15.

Formanden: Den på dagsordenen opførte sag kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Prisnedsættelse for mælk og mejeriprodukter).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 28) findes i tidenden sp. 1009).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 81 stemmer mod 80; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Er der nogen der efter dette resultat ønsker navneopråb? (Ophold). Det er ikke tilfældet.

Lovforslaget vil herefter blive tilstillet statsministeren.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 7. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskattning til kommunerne af faste ejendomme [af A. Chr. Andersen m.fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen [af A. Chr. Andersen m. fl.].

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om ejendomsskyld til staten [af Jens Foged m. fl.].

Mødet hævet kl. 15.18.
